ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової
та інноваційної діяльності
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
доктор сільськогосподарських наук,
професор
_____ Оксана ТОНХА
«17» _____ 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації
Ченцова Михайла Миколайовича
на тему: **«Оптимізація технології дорощування поросят в умовах промислового свинарства»**,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності **204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»**
галузі знань **20 «Аграрні науки та продовольство»**

Витяг з протоколу № 2 фахового семінару кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України від «15» квітня 2025 року.

Присутні члени фахового семінару кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України: С. Ю. Рубан в. о. завідувача кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН, гарант освітньо-наукової програми, головуючий на засіданні фахового семінару; Н. В. Богданова, доцент кафедри технологій у тваринництві, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, експертка; Н. П. Грищенко, доцент кафедри технологій у тваринництві, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Л. В. Засуха, заступник начальника з питань аспірантури відділу наукових кадрів та аспірантури апарату Президії НААН, доктор сільськогосподарських наук, старший дослідник; Р. В. Кононенко, декан факультету тваринництва та водних біоресурсів, доцент кафедри гідробіології та іхтіології, кандидат ветеринарних наук, доцент; Л. Г. Леньков, старший науковий співробітник лабораторії годівлі, фізіології та здоров'я тварин Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН, кандидат сільськогосподарських наук; А. В. Лихач, професор кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин, доктор сільськогосподарських наук, професор; В. Я. Лихач, в. о. завідувача кафедри технологій у тваринництві, доктор сільськогосподарських наук, професор; М. В. Себа, доцент кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, експерт; Т. В. Якубець, доцент кафедри технологій у тваринництві, доктор філософії з галузі знань «Аграрні науки та продовольство».

Інші присутні на засіданні фахового семінару кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України: К. К. Калітаєв, здобувач ступеня доктора філософії; О. А. Коваленко, здобувач ступеня доктора філософії; А. А. Садовий, здобувач ступеня доктора філософії. М. М. Ченцов, здобувач ступеня доктора філософії.

Порядок денний: обговорення основних наукових результатів дисертації **Ченцова Михайла Миколайовича** на тему: **«Оптимізація технології дорощування поросят в умовах промислового свинарства»**, поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Тему дисертації затверджено науково-технічною радою науково-дослідного інституту технологій та якості продукції тваринництва факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 3 від «12» жовтня 2022 року).

Дисертацію виконано на кафедрі прикладної біології, розведення та генетики тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Науковий керівник: доктор сільськогосподарських наук, професор **Лихач Анна Василівна,** професор кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Слухали: доповідь аспіранта М. М. Ченцова про основні положення дисертації. У результаті досліджень аспірантом вперше: експериментально обґрунтовано вплив різних типів збагачувальних об'єктів на формування і динаміку ігрової, маніпулятивної та агресивної поведінки поросят у період дорощування в умовах промислового свинарства; на підставі ієрархічного аналізу доведено системну роль збагачення середовища у стабілізації ігрової поведінки і мінімізації агресії у поросят протягом усього періоду дорощування; апробовано індекс стабільності інтересу (*ISI*) у якості інтегрального показника функціональної ефективності збагачувальних об'єктів; встановлено кількісні закономірності зміни мінливості агресивної поведінки поросят залежно від наявності збагачення середовища; застосовано просторово-часову візуалізацію поведінкової активності поросят у період дорощування у вигляді теплових мап для кількісної оцінки впливу збагачення середовища на структуру їх поведінкової адаптації. Набуло подальшого вивчення: питання структурування поведінкових патернів поросят у період дорощування шляхом кластеризації за агресивною поведінкою залежно від умов збагачення середовища; ролі показників поведінки для оцінки рівня благополуччя поросят впродовж дорощування. Розширено знання: про вплив середовища без стимулів на кумулятивні ураження тіла поросят і зв'язок між етологічним комфортом та збереженням енергії для ростових процесів; щодо економічної доцільності впровадження простих і технологічно доступних збагачувальних об'єктів у цеху дорощування; щодо формування моделей оптимізації технології дорощування поросят з урахуванням принципів благополуччя тварин.

Здобувачу було задано 34 запитання, на які доповідач надав обґрунтовані відповіді та пояснення.

Виступили:

Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, професор А. В. Лихач зазначила про високий рівень знань, умінь, навичок та компетентностей здобувача у галузі свинарства. У процесі виконання індивідуального навчального плану М. М. Ченцов виявив високу працездатність, загальну ерудицію та наполегливість в опануванні нових освітніх компонент. Під час проведення досліджень та виконання індивідуального плану наукової роботи проявив себе як самостійний, наполегливий, відповідальний науковець, який уміє поставити і вирішити складні наукові завдання, володіє методами наукових досліджень, комунікаційними та іншими компетентностями, що дозволяють йому цілісно, у логічній послідовності презентувати результати власних досліджень, публікувати їх в українських та зарубіжних наукових виданнях, обговорювати у науковій спільності, обґрунтовувати та відстоювати власні наукові досягнення.

Експерти:

Богданова Н. В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, відзначила актуальність теми дослідження, його наукову новизну, теоретичне та практичне значення

роботи. Експертка відмітила, що дисертація здобувача ступеня доктора філософії М. М. Ченцова є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій вирішено конкретне наукове завдання щодо оптимізації технології дорощування поросят в умовах промислового свинарства в контексті євроінтеграційних підходів до благополуччя у свинарстві. На основі аналізу дисертації, експерткою запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такій, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Себа М. В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, відзначив актуальність обраної теми, високий ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків. Експерт відмітив, що під час виконання дисертації застосовано сучасні та класичні методи досліджень, які дозволили здобувачу досягти поставлених завдань та зробити логічні висновки. Отримані результати розширили дані про вплив середовища без стимулів на кумулятивні ураження тіла поросят і зв’язок між етологічним комфортом та збереженням енергії для ростових процесів; економічної доцільності впровадження простих і технологічно доступних збагачувальних об’єктів у цеху дорощування; формування моделей оптимізації технології дорощування поросят з урахуванням принципів благополуччя тварин. Обґрунтованість та достовірність результатів і висновків базується на їх апробації на міжнародних конференціях. На основі аналізу дисертації експертом запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такій, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

В обговоренні результатів дисертації взяли участь: Р. В. Кононенко, кандидат ветеринарних наук, доцент; Н. П. Грищенко, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; В. Я. Лихач, доктор сільськогосподарських наук, професор; Т. В. Якубець, доктор філософії з галузі знань «Аграрні науки та продовольство»; С. Ю. Рубан, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Виступаючі зазначили, що дисертація М. М. Ченцова виконана на актуальну тему, містить значну кількість нових наукових даних, має наукову новизну, актуальність, важливе теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Було підтримано пропозицію експертів про рекомендацію дисертації М. М. Ченцова. для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» та

Постановили: заслухавши та обговоривши дисертацію **Ченцова Михайла Миколайовича** на тему: **«Оптимізація технології дорощування поросят в умовах промислового свинарства»**, члени фахового семінару кафедри прикладної біології,

розведення та генетики тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації. Сучасне промислове свинарство характеризується високим рівнем інтенсифікації виробничих процесів, що дозволяє забезпечувати зростаючі потреби населення у продукції тваринництва, проте водночас супроводжується підвищеним технологічним і стресовим навантаженням на тварин. Одним із найбільш критичних етапів виробничого процесу є період дорощування поросят після відлучення, що поєднує вплив соціального, кормового і технологічного стресу, котрі детермінують подальшу продуктивність й благополуччя тварин. У контексті імплементації в Україні європейських підходів до благополуччя тварин особливої актуальності набуває пошук технологічних рішень, котрі дозволяють мінімізувати негативні наслідки інтенсивного утримання свиней без зниження економічної ефективності виробництва свинини. Збагачення середовища утримання свиней розглядається у якості ключових інструментів корекції поведінкових порушень, стабілізації соціальної структури груп і формування позитивних адаптаційних реакцій у поросят впродовж дорощування. Водночас у більшості промислових господарств України застосування збагачувальних об'єктів носить фрагментарний або формальний характер, а їхній вплив на поведінкові патерни, продуктивні параметри та економічну ефективність залишається недостатньо вивченим. Відсутність комплексних науково-обґрунтованих моделей оптимізації технології дорощування поросят з урахуванням етологічних індикаторів зумовлює необхідність проведення цілеспрямованих досліджень у цьому напрямі.

У зв'язку з цим, тема дисертації, присвячена оптимізації технології дорощування поросят в умовах промислового свинарства на засадах благополуччя, є актуальною, науково значущою і має важливе практичне значення для розвитку галузі свинарства.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами Університету та кафедри. Дисертація є складовою частиною науково-дослідних робіт кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України на 2022–2026 рр., і виконана згідно з темами: «Підвищення продуктивності свиней за корекції їх поведінки в умовах промислової технології» (номер державної реєстрації 0122U200079; 2021–2025 рр.); «Удосконалення технології у промисловому свинарстві за принципів благополуччя» (номер державної реєстрації 0122U201294; 2023–2027 рр.); «Розробка та впровадження інноваційних методів виробництва конкурентоздатної продукції свинарства за оптимізації генотипових та паратипових факторів в умовах промислової технології» (номер державної реєстрації 0122U201293; 2023–2027 рр.).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання. Здобувачем самостійно здійснено пошук і аналіз літературних джерел за темою дисертації, розроблено схеми проведення експериментів, виконано весь обсяг експериментальних досліджень, а також проведено статистичну обробку одержаних результатів. Інтерпретацію, аналіз і узагальнення результатів досліджень, формулювання висновків та пропозицій виробництву здійснено за методичної допомоги наукового керівника. Особистий внесок у роботах, опублікованих у співавторстві, визначено у списку опублікованих праць.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Дослідження проведено на достатньому методичному рівні за використання загально-прийнятих класичних методик і сучасних методів наукових досліджень. При аналізі отриманих результатів було застосовано сучасні засоби програмного забезпечення. Достовірність даних підтверджено достатнім обсягом досліджень та застосуванням надійних методів статистичної обробки даних. Висновки

та рекомендації аргументовано результатами власних досліджень, вони відповідають меті та поставленим завданням.

5. Наукова новизна основних результатів дослідження. Основні результати, що визначають наукову новизну виконаного дослідження, охоплюють такі позиції: експериментально обґрунтовано вплив різних типів збагачувальних об'єктів на формування і динаміку ігрової, маніпулятивної та агресивної поведінки поросят у період дорощування в умовах промислового свинарства; на підставі ієрархічного аналізу доведено системну роль збагачення середовища у стабілізації ігрової поведінки і мінімізації агресії у поросят протягом усього періоду дорощування; апробовано індекс стабільності інтересу (*ISI*) у якості інтегрального показника функціональної ефективності збагачувальних об'єктів; встановлено кількісні закономірності зміни мінливості агресивної поведінки поросят залежно від наявності збагачення середовища; застосовано просторово-часову візуалізацію поведінкової активності поросят у період дорощування у вигляді теплових мап для кількісної оцінки впливу збагачення середовища на структуру їх поведінкової адаптації.

Набуло подальшого вивчення: питання структурування поведінкових патернів поросят у період дорощування шляхом кластеризації за агресивною поведінкою залежно від умов збагачення середовища; показники поведінки для оцінки рівня благополуччя поросят впродовж дорощування.

Розширено знання щодо: впливу середовища без стимулів на кумулятивні ураження тіла поросят і зв'язок між етологічним комфортом та збереженням енергії для ростових процесів; економічної доцільності впровадження простих і технологічно доступних збагачувальних об'єктів у цеху дорощування; формування моделей оптимізації технології дорощування поросят з урахуванням принципів благополуччя тварин.

6. Практична цінність результатів дослідження та їх впровадження. В умовах промислової технології виробництва свинини одержані результати мають прикладне значення для оптимізації системи дорощування поросят шляхом впровадження етологічно-обґрунтованих елементів збагачення середовища. Експериментально доведено, що використання простих і технологічно доступних збагачувальних об'єктів (бавовняні мотузки, пластикові пляшки, паперові матеріали) сприяє формуванню стабільніших поведінкових патернів поросят у період дорощування.

Встановлено, що за наявності об'єктів збагачення середовища тривалість ігрової поведінки поросят у період дорощування була вищою на 18,6–32,4 % порівняно з контрольною групою без збагачення, що свідчить про покращення емоційного стану тварин і зниження рівня хронічного стресу. Одночасно відмічено зменшення міждобової мінливості ігрової активності, що є ознакою стабілізації адаптаційних процесів у групах.

Показано, що застосування збагачувальних об'єктів призводить до перерозподілу маніпулятивної поведінки поросят із соціально небажаних форм (оральне кусання ровесників) на об'єкти середовища. Частота маніпуляцій із збагачувальними матеріалами у дослідних групах перевищувала контроль на 24,1–41,7 %, при одночасному зниженні проявів шкідливої соціальної поведінки. Це дозволяє розглядати маніпулятивну активність у якості практичного індикатору біологічної адекватності умов утримання.

У результаті впровадження збагачення середовища встановлено зниження середнього рівня агресивної поведінки поросят на 15,3–27,8 %, а також суттєве зменшення її добової та періодичної мінливості у порівнянні з контрольною групою без збагачення. Практично це проявлялося у зменшенні кількості конфліктних взаємодій, ушкоджень шкіри та необхідності технологічних втручань у групах.

Отримані поведінкові зміни мали пряме відображення у продуктивних параметрах. У групах поросят, де застосовували збагачувальні об'єкти, середньодобовий приріст живої маси був вищим на 4,5–6,8 %, а варіабельність приростів у межах групи – нижчою, що забезпечувало більшу однорідність поголів'я на фініші дорощування. Це має практичне значення для подальших етапів відгодівлі та оптимізації виробничих потоків.

Розрахунки економічної ефективності показали, що впровадження збагачення середовища не потребує значних додаткових капіталовкладень, а витрати на збагачувальні матеріали компенсуються за рахунок підвищення продуктивності та зниження технологічних втрат. Додатковий економічний ефект від застосування збагачувальних об'єктів у розрахунку на одну голову становив 145–160 грн, а рівень рентабельності дорощування зростав 4,58–15,28 %, залежно від типу об'єкта збагачення.

На основі узагальнення етологічних, продуктивних і економічних показників розроблено модель оптимізації технології дорощування поросят до вимог благополуччя, яка може бути інтегрована у практику промислових свинарських підприємств без зміни базової інфраструктури. Запропонована модель дозволяє цілеспрямовано керувати поведінковою адаптацією поросят, знижувати ризики агресії та забезпечувати стабільність виробничих показників. Запропоновано практичний чек-лист для персоналу господарств щодо вибору, розміщення і експлуатації збагачувальних об'єктів у цеху дорощування з урахуванням поведінкової активності та стабільності груп поросят.

Результати власних досліджень використовуються у навчальному процесі Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наукові розробки дисертації впроваджено в умовах технологічного процесу виробництва свинини на промисловій основі господарств Миколаївської області: ПОП «Вікторія»; Агрофірма «Миг-Сервіс-Агро».

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. Основні положення і результати дисертації викладено у 13 публікаціях, з яких стаття у науковому виданні, включеному до міжнародної наукометричної бази даних Scopus, 5 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 7 тез наукових доповідей.

Стаття у науковому виданні,
включеному до міжнародної наукометричної бази даних Scopus

1. Lykhach A., **Chentsov M.**, Lykhach V., Lenkov L., Faustov R., Barkar Y., Izhboldina O., Mylostyvyi R. Environmental enrichment strategies for growing pigs: Effects on welfare indicators and stress-related responses. Journal of Animal Behaviour and Biometeorology. 2026. Vol. 14 (1). 2026004. *(Lykhach A. здійснено наукове керівництво дослідженням, координацію виконання роботи, валідацію отриманих результатів, редагування та доопрацювання тексту рукопису. Chentsov M. виконано наукове дослідження, здійснено формулювання наукової ідеї, розроблення методики експерименту, безпосередню організацію та проведення виробничого досліду, збір і первинну обробку експериментальних даних, статистичний аналіз результатів, їх інтерпретацію та підготовку першого варіанту рукопису статті. Lykhach V. взято участь у вдосконаленні дизайну дослідження, методологічному обґрунтуванні експерименту та критичному рецензуванні рукопису. Lenkov L. забезпечено технічний супровід проведення досліду та взято участь у зборі експериментальних даних. Faustov R. взято участь в оцінці показників благополуччя тварин та інтерпретації поведінкових реакцій. Barkar Y. здійснено поглиблений статистичний аналіз результатів і перевірку коректності обчислень. Izhboldina O. взято участь в аналізі наукових джерел і мовно-стилістичному доопрацюванню тексту, здійснено організаційний супровід підготовки статті до публікації. Mylostyvyi R. здійснено критичний перегляд змісту статті та фінальне погодження версії до публікації)*.

Статті у наукових виданнях,
включених до Переліку наукових фахових видань України

2. **Ченцов М. М.**, Лихач А. В. Поведінка свиней на дорощуванні за використання різних видів збагачувальних матеріалів. Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки. 2024. Вип. 140. С. 503–511. *(Ченцовим М. М. сформульовано наукову новизну, практичне значення і мету проведених досліджень, здійснено візуалізацію, моніторинг, збір даних та їх аналіз щодо особливостей поведінки поросят на дорощуванні, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, сформовано висновки,*

підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. визначено актуальність, формування методики проведення досліджень, виконано аналіз наукових літературних джерел, формування висновків і перспектив подальших досліджень згідно з індивідуальним планом аспіранта).

3. **Ченцов М. М.**, Лихач А. В. Маніпуляції свиней на дорощуванні зі збагачувальними об'єктами. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2025. Вип. 1 (46). С. 126–135. *(Ченцовим М. М. сформульовано актуальність досліджень, практичне значення і мету проведених експериментів, візуалізовано маніпулятивну поведінку свиней на дорощуванні відповідно періоду експерименту, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, сформовано висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. сформовано методику проведення досліджень, здійснено оцінку експериментальних даних за індексом стабільності інтересу поросят до збагачувальних об'єктів, проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формулювання висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку)*.

4. **Chentsov M.**, Lykhach A. Assessment of the behavioural performance of growing pigs under different enrichment strategies in the context of implementing animal welfare regulations in Ukraine. Scientific Reports of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. 2025. Vol. 21 (6). P. 114–127. *(Chentsov M. сформульовано наукову новизну, практичне значення і мету проведених експериментів, проаналізовано рівень та інтенсивність ігрової поведінки залежно від групи поросят і доби експерименту у промислових умовах, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, сформовано висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Lykhach A. визначено актуальність, формування методики проведення досліджень, виконано аналіз наукових літературних джерел, формування висновків та перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку)*.

5. **Ченцов М. М.**, Лихач А. В. Вплив збагачення середовища на рівень і мінливість агресивної поведінки поросят у період дорощування. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Тваринництво». 2026. Вип. 1 (64). С. 137–148. *(Ченцовим М. М. сформульовано наукову новизну, практичне значення і мету проведених досліджень, здійснено відеореєстрацію і візуалізовано агресивну поведінку піддослідних груп свиней залежно від об'єкту збагачення, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, сформовано висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. визначено актуальність, формування методики проведення досліджень, виконано аналіз наукових літературних джерел, формування висновків та перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку)*.

6. Повод М. Г., Лихач А. В., Бондарська О. М., Лихач В. Я., **Ченцов М. М.**, Бевз Н. Л., Глухенький С. Л., Ярощук Д. А. Вітчизняний та світовий ринок свинини: підсумки 2022 року та прогнози. Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки». 2023. Вип. 130. С. 307–319. *(Поводом М. Г. проведено літературний науковий пошук. Лихач А. В. проаналізовано статистичні дані українського та світового ринку свинини. Бондарською О. М. проведено збір, аналіз вітчизняного та світового ринку свинини, сформовано перспективи подальших досліджень. Лихачем В. Я. підбито підсумки 2022 року та актуалізовано прогнози українського ринку свинини. Ченцовим М. М. здійснено аналіз підсумків 2022 року вітчизняного та світового ринку свинини, узгоджено з рештою співавторів висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Бевз Н. Л. проведено літературний пошук і надано результати аналізу світового ринку свинини 2022 року, узгоджено з рештою співавторів висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Глухеньким С. Л. проведено літературний пошук і надано результати аналізу вітчизняного ринку свинини 2022 року, узгоджено з рештою співавторів висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Ярощуком Д. А., проведено тематичний літературний пошук, збір даних зі статистичних звітів, надано результати аналізу вітчизняного ринку свинини, узгоджено з рештою співавторів висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання)*.

Тези наукових доповідей

7. Лихач А. В., **Ченцов М. М.** Підтримка поросят після відлучення за перорального застосування підкислювача. Актуальні проблеми підвищення якості та безпека виробництва й переробки продукції тваринництва та аквакультури: Міжнародна науково-практична конференція. Дніпро, 2022. С. 58–62. *(Ченцовим М. М. проведено експеримент щодо ефективності застосування підкислювача для відлучених поросят, біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку)*.

8. Лихач А. В., **Ченцов М. М.** Оральне маніпулятивне кусання у свиней на дорощуванні. Сучасні підходи гарантування безпечності та якості продуктів тваринництва: Міжнародна науково-практична конференція НПП та молодих науковців. Одеса, 2022. С. 58–61 *(Ченцовим М. М. досліджено шкідливу соціальну поведінку поросят на дорощуванні, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку)*.

9. Лихач А. В., **Ченцов М. М.** SMART-технології у цеху дорощування. Біоінтенсивні та SMART-технології у тваринництві: Міжнародна науково-практична конференції НПП та молодих науковців. Одеса, 2023. С. 86–88. *(Ченцовим М. М. здійснено пошук і аналіз SMART-технологій у цеху дорощування поросят, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. узгоджено літературний науковий пошук і сформовано висновки і подальші перспективи досліджень)*.

10. **Ченцов М. М.**, Лихач А. В. Необхідність застосування і види маніпулятивних матеріалів у свинарстві. Освіта і наука в умовах викликів і загроз. Внесок молодих вчених в сталий розвиток: Міжнародна наукова конференція. Київ, 2024. С. 261–264. *(Ченцовим М. М. обґрунтовано необхідність застосування маніпулятивних матеріалів у свинарстві, зокрема у цеху дорощування, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формулювання висновків й перспектив подальших досліджень)*.

11. **Chentsov M.**, Lykhach A. Interest of pigs in growing up to enrichment objects. Актуальні питання фізіології продуктивності сільськогосподарських тварин: Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 125-річчю від дня народження академіка Квасницького О. В. Полтава, 2025. С. 127–129. *(Chentsov M. візуалізовано зацікавленість поросят у період дорощування на різні види збагачувальних об'єктів, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, надано практичні рекомендації підприємству, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Lykhach A. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку)*.

12. Ченцов М. М., Лихач А. В., Баркарь Є. В. Вплив збагачувальних матеріалів на поведінку свиней у період дорощування. Наукові і технологічні виклики тваринництва у XXI столітті: Міжнародна науково-практична конференція. Київ, 2025. С. 176–178. *(Ченцовим М. М. візуалізовано і оцінено патерни поведінки поросят на дорощуванні за наявності збагачувальних об'єктів, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень. Баркарем Є. В. проведено літературний пошук і обґрунтування постановки досліджень)*.

13. **Ченцов М.**, Лихач А. Ігрова активність поросят на дорощуванні під впливом різних стратегій збагачення середовища. Наукові здобутки у вирішенні актуальних проблем виробництва і переробки продукції тваринництва: V Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених та здобувачів освіти. Житомир, 2025. С. 159–160. *(Ченцовим М. візуалізовано ігрову активність поросят за кількістю взаємодій із об'єктами збагачування середовища, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, надано практичні рекомендації підприємству, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку)*.

8. Апробація основних результатів дослідження. Основні положення дисертаційної роботи доповідалися, обговорювалися і отримали позитивну оцінку на: Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми підвищення якості та безпеки виробництва й переробки продукції тваринництва та аквакультури» (м. Дніпро, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Біобезпека, захист та благополуччя тварин» (м. Київ, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні підходи гарантування безпечності та якості продуктів тваринництва» (м. Одеса, 2022 р.); ІІІ Міжнародній науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Актуальні аспекти розвитку науки і освіти» (м. Одеса, 2023 р.); V Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми виробництва і переробки продовольчої сировини та якість і безпечність харчових продуктів» (м. Житомир, 2023 р.); ІІ Міжнародній науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Біоінтенсивні та SMART-технології у тваринництві» (м. Одеса, 2023 р.); ІІІ Міжнародній науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Сучасні виклики та шляхи покращення технології виробництва продукції тваринництва» (м. Одеса, 2024 р); Міжнародній науковій конференції «Освіта і наука в умовах викликів і загроз. Внесок молодих вчених в сталий розвиток» (м. Київ, 2024 р.); семінарі підвищення кваліфікації «Інноваційні технології виробництва продукції свинарства» (м. Київ, 2024 р.); Міжнародній науково-практичної конференції, присвяченій 125-річчю від дня народження академіка Олексія Володимировича Квасницького «Актуальні питання фізіології продуктивності сільськогосподарських тварин» (м. Полтава, 2025 р.); Міжнародній науково-практичній конференції, присвяченій 95-річчю від дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора, академіка УААН Г. О. Богданова «Наукові і технологічні виклики тваринництва у XXI столітті» (м. Київ, 2025 р.); V Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених та здобувачів освіти «Наукові здобутки у вирішенні актуальних проблем виробництва і переробки продукції тваринництва» (м. Житомир, 2025 р.).

Ухвалили:

Дисертація здобувача ступеня доктора філософії Ченцова Михайла Миколайовича на тему: «Оптимізація технології дорощування поросят в умовах промислового свинарства» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій вирішено конкретне наукове завдання щодо наукового обґрунтування та розроблення ефективних підходів до оптимізації технології дорощування поросят в умовах промислового свинарства на основі аналізу поведінкових, продуктивних та економічних показників за використання різних стратегій збагачення середовища, що має істотне значення для галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувача Ченцова Михайла Миколайовича дисертація на тему: «Оптимізація технології дорощування поросят в умовах промислового свинарства» рекомендується для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Рішення прийнято одноголосно.

Головуючий на засіданні фахового семінару
кафедри технологій у тваринництві
факультету тваринництва та водних біоресурсів
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор сільськогосподарських наук,
професор **Сергій РУБАН**

Експерти:
Доцент кафедри технологій у тваринництві
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент **Наталія БОГДАНОВА**

Доцент кафедри прикладної біології,
розведення та генетики тварин
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент **Микола СЕБА**

Відповідальний за атестацію здобувачів
вищої освіти ступеня доктора філософії **Сергій БОЯРЧУК**